

Силабус курсу

Фінанси територіальних громад

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма “Фінанси”,
“Митна та податкова справа”

Дні занять: _____, ауд. ____
Консультації: вівторок, четвер 10:00-14:00
Рік навчання: III, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

III

к.е.н., доцент Роледерс Вікторія Валеріївна

Контактна інформація

nagaichukviktoriiia@gmail.com, +380675091500

Опис дисципліни

Метою курсу є формування у студентів знань та навиків фінансової роботи в територіальній громаді щодо оцінки та планування власних доходів бюджету територіальної громади; розрахунку обсягів дотацій і субвенцій; аналізу і планування видатків; управління активами громади; залучення грантів та місцевих позик для фінансування соціально-економічного розвитку громад, забезпечення прозорості бюджету та бюджетного процесу в територіальній громаді.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Загальні засади формування і використання фінансових ресурсів територіальних громад	Здобути знання щодо видаткових повноважень місцевого самоврядування та принципів їх формування	Тести
2 / 1	Тема 2. Видатки територіальних громад	Здобути знання щодо основних аспектів програмно-цільового методу складання бюджету та наслідків бюджетної реформи для місцевого самоврядування	Тести
2 / 1	Тема 3. Доходи територіальних громад	Здобути знання щодо складу та особливостей формування доходів місцевих бюджетів, нові можливості для формування фінансових ресурсів	Тести
4 / 2	Тема 4. Міжбюджетні трансфери	Здобути знання про міжбюджетні трансфери як джерело фінансових ресурсів територіальних громад	Тести

2 / 2	Тема 5. Потенційні джерела залучення ресурсів для територіальних громад	Здобути знання про додаткові джерела фінансових ресурсів, які можуть бути залучені територіальною громадою для фінансування власних потреб; отримати навички пошуку резервів наповнення бюджету територіальної громади	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 1	Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні	Здобути знання про особливості бюджетного процесу на рівні територіальних громад; здобути навички планування доходів та видатків бюджету; ознайомитися з новаціями бюджетного процесу	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 1	Тема 7. Участь громадськості в управлінні фінансами територіальних громад	Здобути знання про механізми взаємодії органів влади та громадськості в процесі управління фінансовими ресурсами територіальних громад; організаційні аспекти забезпечення бюджетної транспарентності, проведення бюджетних слухань та інших форм залучення громадян	Тести, питання
4 / 2	Тема 8. Фінансовий контроль на місцевому рівні	Здобути знання про фінансовий контроль на місцевому рівні	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 2	Тема 9. Корупційні ризики у сфері фінансів територіальних громад	Здобути знання про наслідки поширення корупції в управлінні фінансовими ресурсами територіальних громад та інструменти протидії	Тести, питання, ситуаційні завдання

Літературні джерела

1. Бенювська Л. Місцеві запозичення як інструмент розвитку територіальних громад. Світ фінансів. 2022. № 1 (70). С. 49-60.
2. Бюджетна система: Підручник / за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 626 с.
3. Бюджетний кодекс України від 8.07.2010 р. № 2456-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Возняк Г. В., Патицька Х. О. Фінанси територіальних громад України в умовах поширення пандемії: проблемно-орієнтований аналіз з урахуванням поведінкових аспектів. Економіка України. 2021. № 6. С. 78-98.
5. Данилова Л. В. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проектів місцевого значення ОТГ. Публічне управління та адміністрування. 2020. № 20. С. 32-37.
6. Європейська хартія місцевого самоврядування [переклад з англійської мови Є. Вишневського]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
7. Євтушенко Н., Малишко В., Городніченко Ю. Забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Економічний вісник університету. 22 2020. Вип. 46. С. 191-199.
8. Казначейська система: Підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
9. Кириленко О., Баранець Я. Досвід забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Випуск 3. С. 54-68.
10. Крайник О., Лазоришак М. Управління фінансовими ресурсами територіальних громад. Ефективність державного управління. 2019. Вип. 1 (958). Ч. 2. С. 197-209.
11. Лойко В., Величко В., Маринів А., Стешенко Т. Ensuring financial capability of the united territorial societies. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2020. № 2 (33). С. 194-204.
12. Мельник М. І., Лещух І. В., Яремчук Р. Є. Ефективність адміністративно-фінансової децентралізації в регіоні: інвестиційний вимір. Фінанси України. 2019. № 3. С. 103–117.
13. Нечипоренко А. В., Юрах Ю. С. Аналіз фінансового потенціалу територіальних громад в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2020. № 1-2. С. 271–284.
14. Омельчук О. Методологічні спекти оцінювання фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад в Україні. Публічне управління та митне адміністрування. 2020. № 4 (27). С. 107-113.
15. Патицька Х. О., Пелехатий А. О. Міська агломерація як механізм взаємодії територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету. 2019. Т.30 (69). № 3. С. 116-123.
16. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
17. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
18. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
19. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/print1446372712142471>.
20. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 р. № 1508-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
21. Публічні фінанси: Навч. посіб. / за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Вектор, 2018. – 210 с.
22. Савастєєва О. Управління фінансовими ресурсами місцевих бюджетів: зростання обсягу та обмеженість щодо використання. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 216-220.
23. Сахно Т. Економічне забезпечення діяльності об'єднаних територіальних громад. Бізнес-інформ. 2020. Вип. 1 (504). С. 135-142.
24. Сидор І. П., Карпишин Н. І. Місцеве оподаткування у контексті фінансового забезпечення суспільних послуг. Ефективна економіка. 2020. № 9. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8182>
25. Сидор І. П., Коваль С. Л. Моніторинг видатків бюджету м. Тернополя на соціально-культурні цілі. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 34. С. 275-283.
26. Сидор І. П., Коваль С. Л. Фінансові аспекти функціонування територіальних громад: теоретико-концептуальний зріз. Економічні студії. 2021. № 1 (31). С. 130–137.
27. Сидор І. П., Корнацька Р. М. Загальнодержавні податки і збори в контексті наповнення місцевих бюджетів. Інноваційна економіка. 2018. № 3-4. С. 126-133.
28. Сидор І. П. Міжбюджетні трансферти в системі доходів місцевих бюджетів: сучасний стан та

напрями вдосконалення. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 32. С. 363-370.

29. Спасів Н., Кнейслер О., Кізіма Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. Світ фінансів. 2020. № 1. С. 8-19.

30. Спасів Н. Я. Фінанси об'єднаних територіальних громад: детермінанти та пріоритети розвитку: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 480 с.

31. Філіпенко Т., Рєпін М. Вплив фінансової децентралізації на формування спроможних територіальних громад в Україні. Право та державне управління. 2020. № 4. С. 307-312.

32. Cohen M. J. Reforming local public finance to reduce resource consumption: the sustainability case for graduated property taxation. *Sustain Sci.* 2019. Vol. 14. pp. 289–301. URL: <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0598-6>

33. Ferry L., Murphy P. What about Financial Sustainability of Local Government! A Critical Review of Accountability, Transparency, and Public Assurance Arrangements in England during Austerity. *International Journal of Public Administration.* 2018. Vol. 41 (8). pp. 619-629.

34. Kitchen H., McMillan M., Shah A. *Local Public Finance and Economics. An International Perspective.* Springer, 2019. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-030-21986-4> 35. Lobodina Z. M., Lopushniak H. S., Kizyma T. O., Lyvdar M. V. Inclusive budgeting: theoretical aspects, prerequisites and necessity for its implementation in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice.* 2020. Vol. 2 (33). P. 463–472.

36. Local government finance. URL: <https://www.clgf.org.uk/resource-centre/knowledge-hub>.

37. Ostrovska H., Demianyshyn V., Maliuta L., Sherstiuk R., Kuz T., Demkiv I. Conception of an effective budget process and ways of improvement regional budget policy. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems.* 2020. 12 (7). P. 1686–1690.

38. Richard W. Tresch. *Public Finance: A Normative Theory: textbook.* 4th edition, Academic Press, 2022. 568 p.

39. Sandford M. *Reviewing and reforming local government finance.* House of Commons Library, 2019. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-7538/>

40. Tulai O., Petrushenko Y., Glova J., Sydor I. and Ponomarenko O. The impact of decentralization on the financial support of regional development. *Investment Management and Financial Innovations*, 16(4),1-15. doi:10.21511/imfi.16 (4). 2019.01.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. Опитування під час заняття (теми 1–5) – 5 балів за тему – макс. 25 балів. Модульна робота – макс. 75 балів.	30
Модуль 2. Опитування під час заняття (теми 6–9) – 5 балів за тему – макс. 20 балів. Модульна робота – макс. 80 балів.	40
Модуль 3. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

